

ARCHÍV MINISTERSTVA VNÚTRA SSR

B 8

Inv. jedn.: 71

FOND: Správa ZNB hl.mesta Bratislavy a Zs kraja

Správa ŠtB BRATISLAVA

Sign.: Profylaktické opatrenia, prevedené s členmi bývalej

rehole benediktínov v Komárne

- správa

- poznatky k osobám

1967

Počet listov: _____

Nevyberajte spisy z obalu!

Neporušujte poradie spisov!

Nepíšte na spisy!

88

Z P R Á V A

o profylaktickom opatrení, prevedenom s členmi bývalej rehole benediktínov.

Boli získané poznatky, že niektorí bývalí členovia rehole benediktínov v Komárne, t.č. pôsobiaci v Západoslovenskom kraji, i po rozpustení rehole a po zaradení do duchovnej správy sa pridržiavali rehoľných zásad a vyvíjali činnosť, nezlučujúcu sa s našimi zákonmi. Konkrétne sa jedná o tieto osoby :

BÍRO Lucian, nar. [REDAKOVANÉ], bývalý predstavený kláštora benediktínov a riaditeľ gymnázia v Komárne, teraz správca fary v Baloni, okres Dunajská Streda, bytom tamtiež,

ŠEREDI Mikuláš, nar. [REDAKOVANÉ], bývalý kňaz rehole benediktínov a profesor gymnázia v Komárne, teraz správca fary v Lehniciach, okres Dunajská Streda, bytom tamtiež,

ŽILINSKÝ Kazimír, nar. [REDAKOVANÉ], bývalý kňaz rehole benediktínov a profesor gymnázia v Komárne, teraz správca fary v Bake, okres Dunajská Streda, bytom tamtiež a HERGEG Fridrich, nar. [REDAKOVANÉ], bývalý kňaz rehole benediktínov a profesor na gymnáziu v Komárne, teraz správca fary v Diakovciach, okres Galanta, bytom tamtiež.

Nedovolená činnosť uvedených osôb spočívala najmä v tom, že sa schádzali na jednotlivých farách, kde rozoberali ďalší postup v činnosti rehole, pričom sa riadili predovšetkým pokynmi bývalého predstaveného rehole Luciana BÍRU a súčasne orientovali na arcidiáka Norberta LEGÁNYIHO z Panónhalmi - MĽR, ktorý uskutočňoval s nimi stretnutia na jednotlivých farách na Slovensku. Ďalej medzi duchovnými a veriacimi rozširovali rôznu náboženskú literatúru, v mnohých prípadoch i závadnú, ktorú dostávali priamo, alebo cestou rehoľníkov v MĽR od benediktínov

z Rakúska a Talianska. Odosielateľmi tejto literatúry je Medzinárodná charita vo Viedni / IKA /, kde pôsobí emigrant, benediktín Vilmoš POLGÁR, ďalej emigrant - duchovný a odchovanec benediktínov v Komárne Štefan MÁČADY z Welsu, ktorý ako odosielateľa uvádza fingovanú osobu Máriu BIRMAN. Z Ríma posielala literatúru benediktín Gellert BEKEŠ, býv. opát pre benediktínov - emigrantov v zahraničí. Benediktín Vilmoš POLGÁR podporuje členov rádu na Slovensku finančne, pričom peniaze na tieto účely získava z Medzinárodnej charity a majetkov rehole v Rakúsku. Týmto spôsobom získali osobné autá benediktíni BÍRO, CZUCOR a Ronald NÉMETH. Motorové vozidlá používajú k vzájomným stykom a sú tiež poskytované pre benediktínov z MĽR počas návštevy v ČSSR.

Ďalej bolo zistené, že v predu uvedené osoby sa pravidelne každý rok v Komárne stretávali s absolventami gymnázia, ktoré gymnázium v Komárne pôvodne viedli benediktíni. Tieto stretnutia využívali k pôsobeniu na absolventov gymnázia, ktorých vyzývali k aktívnejšiemu náboženskému životu a nakoľkovsa jedná o osoby maďarskej národnosti, i k pôsobeniu po nacionálnej stránke. Stretnutia s absolventami gymnázia v Komárne uskutočňovali i na farách, kde taktiež na nich pôsobili v uvedených smeroch. Ako bolo tiež zistené, udržiavali dobré vzájomné styky s trnavským biskupom dr. Ambrózom LAZÍKOM, na ktorého pôsobili, najmä BÍRO a ŽILINSKÝ, aby na kompetentných miestach presadzoval vydávanie maďarskej náboženskej literatúry, alebo zariadil jej objednanie v zahraničí. Biskup dr. LAZÍK aj zriadil komisiu benediktínov, ktorú zároveň poveril spracovaním rôznych liturgických kníh, katechizmov a pod., ktoré by sa vydávali v maďarskej reči.

Pri hodnotení uvedených poznatkov, vzhľadom na to, že sa jedná o činnosť menšieho stupňa spoločenskej nebezpečnosti, že zainteresované osoby sú prestárle, ako i na základe toho, že činnosť nevyvíjali z nepriateľského úmyslu, ale táto ako sa zistilo bola motivovaná ich náboženskou výchovou v kláštore, bolo rozhodnuté riešiť prípad mimo súdneho postihu, t.j. profylaktickým opatrením.

V rámci týchto opatrení boli so všetkými vpredu uvedenými osobami prevedené pohovory, v priebehu ktorých v podstate priznali zistenú činnosť, túto sa snažili oľutovať a súčasne prejavili ochotu v budúcnosti sa podobnej aktivite a činnosti vyhnúť. Sľúbili tiež, že sa v budúcnosti vyhnú prijímaniu a rozširovaniu literatúry zo zahraničia s tým, že ju vrátia odosielateľovi. Taktiež vyslovili ubezpečenie, že upustia od ďalšej aktivizácie rehole a stykov s absolventmi gymnázia v Komárne, prípadne pôsobeniu na nich v náboženskej aktivite a po nacionálnej stránke.

Po prevedených pohovoroch boli pripravené podmienky na zistenie reagicie zo strany benediktínov. Zistilo sa, že benediktíni ŽILINSKÝ, ŠEREDI a HERCEG odsúdili Luciana BÍRU pre jeho aktivitu v rehole, styky so zahraničím a zo spôsobu stykov s absolventmi gymnázia v Komárne. Súčasne tvrdili, že v budúcnosti sa vyhnú akejkoľvek činnosti, ktorá bola predmetom pohovoru s orgánmi bezpečnosti. Na základe týchto predbežných poznatkov možno konštatovať, že profylakcia splnila svoj účel. Súčasne boli urobené opatrenia k ich ďalšej kontrole s cieľom zistenia, či v uvedenej činnosti nebudú i naďalej pokračovať.

Zpravu zasielam k Vašej informácii.